

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله رب العالمین و صل الله علی سیدنا محمد وآله طاهرین

اللهم عجل لولیک الفرج

در بیست و پنجمین قسمت از خطبه شعبانیه موضوع صله ارحام مطرح می شود.

"وَمَنْ وَصَلَ فِيهِ رَحِمَهُ وَصَلَهُ اللَّهُ بِرَحْمَتِهِ يَوْمَ يَلْقَاهُ، وَمَنْ قَطَعَ رَحِمَهُ قَطَعَ اللَّهُ عَنْهُ رَحْمَتَهُ يَوْمَ يَلْقَاهُ،"

کسی که در این ماه مبارک صله رحم انجام بدهد، خدای متعال او را به رحمت خودش متصل خواهد کرد، در فردای قیامت. و کسی که قطع رحم کند در این ماه مبارک خداوند رحمت خودش را در هنگام رستاخیز از او دریغ می دارد. خب این بحث، بحثی است که حداقل یک ساعت زمان لازم دارد تا بیان بشود. اولاً اهمیت صله ارحام، و بعد هم راه کارهای این مطلب و سؤالاتی که در این زمینه مطرح می شود. در بحث صله رحم دستورات فراوانی ما داریم که من جمله همین خطبه شریف شعبانیه است. از وجود مقدس خاتم الانبیاء داریم که آن ثوابی که خیلی سریع خیرش به انسان برمی گردد، صله رحم است. سریع ترین نوع ثوابی که در همین دنیا به انسان برگشت پیدا می کند. در باب آثار صله رحم احادیث بسیار زیاد و متعدد است. فکر کردم اگر بخوایم احادیث را بخوانیم، با این وقت محدودی که داریم، شاید فرصت نباشد. لذا خلاصه کردم بحث احیث را در باب آثار صله رحم. آن چه از فرمایشات پیامبر اکرم و ائمه هده معصومین سلام الله علیهم اجمعین استفاده می شود، این نکات را می شود مطرح کرد: اولین اثر برای صله رحم، و

ارتباط با فامیل، پاک سازی اعمال انسان است. انسان عملش، عمل پاک و پاکیزه ای بشود که خداپسند بشود. دومین اثر را فرموده اند رشد مال و ثروت انسان است. که گاهی اوقات تحت عنوان افزایش روزی هم مطرح کرده اند. اثر بعد، دفع بلا یا است. بلاهایی که قرار است بر انسان وارد شود و جزء تقدیرات انسان است با یک صله رحم برطرف می شود و خدای متعال به برکت آن صله رحم، آن را برمی دارد. نکته چهارم، آسانی حساب است. در قیامت وقتی می خواهند حساب ها را برسند به کسانی که صله رحم کرده بودند در دنیا آسان تر گرفته می شود. نکته پنجم، تأخیر در اجل انسان است. که این در ضدش هم مطرح است در قطع رحم. که قطع رحم هم اجل را به تعجیل می اندازد. همان طور که صله رحم باعث تأخیر اجل می شود، قطع رحم باعث جلو افتادن اجل انسان می شود. حدیث شریفی داریم، می فرمایند: کسی هست که سه روز از عمرش باقی مانده، به خاطر یک صله رحم که انجام می دهد، خدا آن سه روز را تبدیل به سی سال می کند. و عکس آن کسی هست که سی سال در تقدیر او عمر نوشته شده و باقی مانده عمرش است، ولی به خاطر قطع رحمی که انجام می دهد، بعد از سه روز قبض روح می شود. یعنی این مقدار تأثیر فوری و اساسی بر مطلب دارد. ایجاد حسن خلق، به عنوان ششمین اثر مطرح می شود. که اخلاق انسان تصحیح می شود و

باعث اخلاق زیبا خواهد شد. پاک سازی درون انسان. خب یکی از گرفتاری های ما، آن اولی پاک سازی اعمال بود که ظاهر انسان است، یکی هم باطن انسان، که باطن انسان چگونه باید باشد. صله رحم، باطن انسان را پاک می کند. نکته بعدی دوری از گناه است. خب دوری از گناه هم باز از نکاتی است که نباید از آن غفلت کنیم. ما همه گرفتار گناه هستیم. یکی از عواملی که می تواند گناه را از ما جدا کند، صله ارحام است. نکته بعد آسانی سکرات موت است. به هر حال سکرات موت چیزی است که برای همه ما خواهد بود. دیر یا زود، بخواهیم یا نخواهیم، یک روز از این دنیا باید رفت. این که آن ساعات و لحظات پایان عمر انسان چگونه از دنیا برود؟ آیا به راحتی قبض روح می شود یا به سختی جان می کند، مطلبی بسیار مهم است. و پیشگیری از مرگ سوء. مردن های نامناسب، مردن های خطرناک، که این ها می تواند در واقع جزء آثار مهم صله رحم باشد و این قدر این صله رحم آثارش مهم است که از حضرت خاتم الانبیاء صل الله علیه وآله وسلم حدیث داریم در اصول کافی که می فرمایند حتی افراد فاجر و کافر و افراد گناه کار هم

اگر صله رحم داشته باشند، حداقل در دنیا، از طول عمر و زیادی اموال برخوردار می شوند. می فرمایند وقتی برای آن ها این طور باشد برای ابرار چطور خواهد بود؟ برای فجار خدای متعال پاداش گذاشته است. این جا دو تا سؤال مطرح می شود. سوال اول اینکه گاهی دیگران با ما قهر می کنند. ما وظیفه مان چیست؟ ما هم باید قهر کنیم؟ کلوخ انداز را پاداش سنگ است، اصطلاح غلطی که ما همیشه می گوئیم. کلوخ را باید با سنگ جواب بدهیم. نه خیر، فرموده اند: **"صل من قطعک"** با کسی که با تو قطع رابطه کرده است، تو رابطه برقرار کن. یعنی یکی از مهمترین وظایف ما در صله رحم این است که با کسانی از بستگان ما که از ما دوری گزیده اند به اصطلاح عامیانه قهر کرده اند با ما، ارتباط عاطفی ایجاد کنیم. حتی گاهی اوقات هم با دادن هدایایی این رابطه را گرم تر کنیم. این یک نکته، که این طور نباشد که اگر کسی از ما دوری جست بگوئیم خب تکلیف از گردن ما برداشته است. این عمو یا خاله با ما ارتباطی ندارد ما هم با او قطع رابطه کنیم. سوال دوم: گاهی اوقات می گویند این فردی که از بستگان ما هست در جنبه های اعتقادی با ما هماهنگ نیست. پس ولش کن، رهانش کن به حال خودش. کاری به کارش نداریم. سؤال کرده است راوی از امام صادق سلام الله علیه می گوید آقا من بستگانی دارم که این ها در جنبه های اعتقادی با من نیستند، در راه

حق حرکت نمی کنند، حال فرض کنید از اهل سنت بوده اند یا خدای نکرده یهود و نصارا بوده اند، قید نکرده، عرض کرده در راه حقی که ما هستیم آن ها حرکت نمی کنند. آیا این ها هم بایستی باهاشون صله رحم انجام بشود؟ حضرت فرمودند: بله آن ها هم حق رحم دارند. اما اگر با تو هم عقیده بودند دو حق پیدا می کنند. هم حق رحم و هم حق اسلام، یعنی اگر هم عقیده تو بودند از دو جنبه با تو تشابه دارند. هم در رحم به یک رحم منتهی می شوید هم در مسلمان بودن، و آلا قطع رحم جایز نیست. این جا فقط یک نکته را باید محضران تقدیم کنم، فرمایش امام صادق

علیه السلام در ذیل آیه شریفه سوره بقره **"الذین ینقضون عهد الله من بعد ميثاقه ویقطعون ما امر الله به أن یوصل"**^۲

^۱ تحف العقول، ص ۳۰۵

^۲ سوره بقره/ آیه ۲۷

کسانی که آن جایی که خدا امر کرده که باید وصل بشوید وصل می شوند و قطع رحم نمی کنند، در ذیل این آیه می فرمایند "مِن ذَلِكَ صَلَوةُ الرَّحِمِ" یکی از مصادیق این آیه صله رحم است و "غَايَةُ تَأْوِيلِهَا صَلَاتُكَ إِيَّانَا" و بالاترین تاویل این آیه "صَلَاتُكَ إِيَّانَا" اتصال توست با ما اهل بیت سلام الله علیهم اجمعین. خب چرا این مطلب مطرح می شود؟ اگر برگردیم به حدیث شریف پیامبر اکرم که "قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَا وَ عَلِيٌّ أَبَوَا هَذِهِ الْأُمَّةِ"^۳، من و علی دو پدر امت هستیم. پس حضرت خدیجه و حضرت زهرا سلام الله علیهما هم می شوند مادران این امت. و خب در صله رحم بالاترین مصداق در صله رحم، صله با پدر و مادر است. که این ها مقدم بر همه هستند در صله رحم کردن. یعنی نمی شود انسان به پسر خاله و دختر داییش محبت بکند و با آن ها رفت و آمد بکند اما از پدر و مادر خودش غافل باشد. این خیلی خلاف اخلاق و وجدان است. لذا مهم ترین جایگاه صله رحم، پدر و مادر هستند. وقتی می فرمایند: "أَنَا وَ عَلِيٌّ أَبَوَا هَذِهِ الْأُمَّةِ" این بالاترین مصداق صله رحم خواهد بود و این جاست که باید به یاد بیاوریم فرمایش حضرت امام هشتم سلام الله علیه در باب مقام امام که "الإِمَامُ الْأَنْبِيُّ الرَّفِيقُ وَ الْوَالِدُ الشَّقِيقُ وَ الْأَخُ الشَّقِيقُ وَ الْأُمُّ الْبَرَّةُ بِالْوَلَدِ الصَّغِيرِ"^۴ امام دوست مهربان است، پدر دلسوز است، برادر همزاد است و مادری است که به کودک کوچک و ناتوان خود کمک می کند و در واقع یک طرفه، نیکی می کند به کودک کوچک و صغیر خودش. یعنی پس امام تمام این مقامات را، دوست مهربان، پدر دلسوز، برادر همزاد و مادری پر محبت، این مقامات در امام جمع هستند. پس بالاترین صله رحم ایجاد ارتباط با امام زمان ارواحنا فداه هست که در عصر غیبت به ما توصیه کرده اند این ارتباط را مراقب باشیم، هیچ گاه قطع نشود. امیدواریم خدای متعال توفیق ارتباط با صاحب الزمان و خدمت گذاری به آن بزرگوار و اجداد طاهری نشان را به همه ما عنایت بفرماید.

و السلام علیکم و رحمه الله برکاته

^۳ شیخ صدوق، عیون اخبارالرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۹۲

^۴ بحارالانوار ۱۲۴/۲۵، ج ۴ و نظیر آن: همان/ ۱۷۱، ج ۳۸